

מסורת יציאת מצרים בנבואת עמוס

יואב ברזלי / שיעור 130 / יום רביעי 45:14-50:15

אזכורים מפורשים

1. ב' י-יא: ואנכי העליתי אתכם, מארץ מצרים; ואלוהי אתכם במדבר ארבעים שנה, לרשת את-ארץ האמרי. ואקים מבניכם לנביאים, ומבחוריהם לנזירים; האף אין-זאת בני ישראל, נאם-ד'.

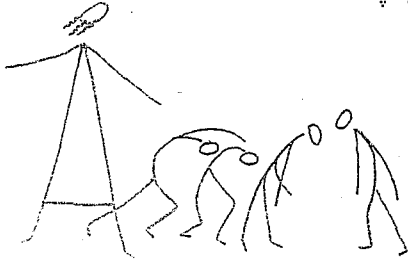
2. ג' א-ב:

שמעו את-הדבר הזה, אשר דבר ד' עליכם--בני ישראל: על-כל-המשפחה, אשר העליתי מארץ מצרים לאמר. רק אתכם ידעתי, מפל משפחות האדמה; על-פן אפקוד עליכם, את כל-עונתיכם.

3. ה' כה: הזבחים ומנחה הגשמים-לי במדבר, ארבעים שנה, בית ישראל?

4. ט' ז: הלוא כבני כשאים אתם לי בני ישראל, נאם-ד'.

הלוא את-ישראל, העליתי מארץ מצרים, ופולשתיים מפפתור, וארם מקיר.

אזכורים מרומזים

עמוס ד' ו-י	מכות מצרים בספר שמות	
ו וגם-אני נתתי לכם נקיון שנים, בכל-עריכם, וחסר לחם, בכל מקומותיכם; ולא-שבתם עדי, נאם-ד'.	צמא (דם) ורעב (ארבה) ויחזק לב פרעה ולא שמע אלהם,	תהלים ע"ח (מב) לא זכרו את ידו יום אשר פדם מני צר: (מג) אשר שם במצרים אתותיו ומופתיו בשדה צען.
ז וגם אנכי מנעתי מפם את-הגשם, בעוד שלשה חדשים לקציר, והמטרתי על-עיר אחת, ועל-עיר אחת לא אמטיר; חלקה אחת תמטר, וחלקה אשר-לא-תמטיר עליה תיבש. ח ונעו שתיים שלש ערים אל-עיר זחת, לשתות מים-ולא ישבעו; ולא-שבתם עדי, נאם-ד'.	(ט"י יט-כו) הנני ממטיר כעת מחר ברד כבד מאד.... וימטר ה' ברד על ארץ מצרים. רק בארץ גשן אשר שם בני ישראל לא היה ברד.	(מד) ויחפד לדם האריהם ונזליהם כל ישתיון: (מה) שלח בהם ערב ויאכלם ויצפרדע ותשחיתם: (מו) ויתן לחסיל יבולם ויגיעם לארבה: (מז) יחרג ברד גפנם וישקמותם בחנמל: (מח) ויסגר לברד בעינם ומקניהם לרשפים: (מט) שלח גם חרון אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים: (נ) יפלט נתיב לאפו לא חשך ממות נפשם וחייתם לדבר הסגיר: (נא) ויף כל בכור במצרים ראשית אונים באהלי חם:
ט הפיתי אתכם, בשדפון ובירקון-הרבות גנותיכם וכרמיכם ותאניכם וזיתיכם, לאכל הגזם; ולא-שבתם עדי, נאם-ד'.	(י"ה, טו) ואכל את יתרו הפלטה הנשארת לכם מן הברד ... ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ אשר הותיר הברד ולא נותר כל ירק בעץ ובעשב השדה... ויסף לחטא ויכבד לבו...	(נב) ויסע פצאן עמו וינהגם פערד במדבר.
י שלחתי בכם דבר, בדרך מצרים, הרגתי בתרב בחוריכם, עם שבי סוסיכם; ואעלה באש מחניכם, ובאפקם, ולא-שבתם עדי, נאם-ד'.	דבר, בדרך מצרים. "ויבאש היארי" (ז' כא), "ותבאש הארץ" (ח' ל), והכבד את לבו ולא שמע אלהם	
יא הפכתי בכם כמהפכת אלהים את סדם ואת עמרה, ונתהיו כאוד מצל משרפה, ולא שבתם עדי נאם ד'.	מכה ניצחות ומוחלטת (בפרשת סדום ויציאת לוט רמזים ליציאת מצרים).	

שירי שבח לכוחו וגבורתו של ה'

ח' ה-י	ט' ה-ו	ה' ח	פרק ד' יג
<p>העל זאת לא-תרגז הארץ, ואבל כל-יושב בה, ועלתה כאר פלה, ונגרשה ונשקה (ונשקעה) פיאור מצרים. והיה ביום ההוא, נאם א-דני ד', והבאתי השמש, בצהרים; והחשקתי לארץ, ביום אור.</p>	<p>וא-דני ד' הצב-אות, הנוגע בארץ ותמוג, ואבלו, כל-יושבי בה. ועלתה כאר פלה, ושקעה פיאור מצרים. הבונה בשמים מעלותיו ואגדתו על ארץ יסדה הקרא למי הים וישפכם על פני הארץ ה' שמו:</p>	<p>עשה כימה וכסיל, והפד לבקר צלמות, ויום, לילה החשיך. הקורא למי-הים, וישפכם על-פני הארץ ה' שמו.</p>	<p>כי הנה יוצר הרים וברא רוח ומגיד לאדם מה שחלו, עשה שחר עיפה ודרד על במתי ארץ ה' א-להי צב-אות שמו.</p>

רמזים אחרים ב"ר לקריעת ים סוף

תהלים פרק עז	ישעיהו פרק נא	נחום פרק א
<p>(טז) גאלת בזרוע עמר בני יעקב ויוסף סלה. (יז) ראוך מים א-הים ראוך מים יחילו אף ירגזו תהמות. (יח) זרמו מים עבות קול נתנו שחקים אף חצירי יתהלכו: (יט) קול רעמר בגלגל האירו ברכים תבל רגזה ותעש הארץ: (כ) בים דרךך כושביליך ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נדעו. (כא) נחית כצאן עמר ביד משה ואהרן:</p>	<p>(ט) עורי עורי לבשי עז זרוע ה', עורי כימי קדם דרות עולמים, הלוא אתה היא המחצבת רהב מחוללת תפין: (י) הלוא אתה היא המחרבת ים מי תהום רבה השמה מעמקי ים דרך לעבר גאולים. (יא) ופדיה ה' ישובו וכאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם...</p>	<p>(ב) א-ל קנוא ונקם ה', נקם ה' ובעל חמה, נקם ה' לצריו ונוטר הוא לא יבו. (ג) ה' ארך אפים וגדול- (וגדל-) כח ונקמה לא ינקה, ה' בסופה ובשערה דרכו וענן אבק רגליו. (ד) גוער בים ויבשהו וכל-הנהרות החרוב, אמלל בשן וכרמל ופרח לבנון אמלל. (ה) הרים רעשו ממנו והגבעות התמגגו, ותשא הארץ מפניו ותבל וכל-יושבי בה.</p>

תוכחה דתית-מוסרית בנבואת עמוס

פרק ב' :	פרק ה' :
<p>(ח) ועל בגדים תבלים יטו אצל כל מזבח, ויין ענושים ישותו בית אלהיהם. פרק ד' (ד) באו בית אל ופשעו הגלגל הרבו לפשע, והביאו לבקר זבתיכם, לשלשת ימים מעשרתיכם. (ה) וקטר מתמץ תודח וקראו נדבות השמיעו, כי כן אהבתם בני ישראל נאם א-דני ה'.</p>	<p>(ד) כי כה אמר ה' לבית ישראל דרשוני וחייו. (ה) ואל תדרשו בית אל והגלגל לא תבאו ובאר שבע לא תעברו כי הגלגל גלה יגלה ובית אל יהיה לאון (יד) דרשו טוב ואל רע למען תחיו ויחי כן ה' א-להי צב-אות אתכם כאשר אמרתם. (יח) הוי המתאונים את יום ה' למה זה לכם יום ה' הוא חשך ולא אור.</p>

